

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000616

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-02-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя від 14.05.2025 р. № 134

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Забаровська Світлана Миколаївна
2. Svitlana M. Zabarovska

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4642-1172

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 25-04-2025

Спеціальність за освітою: Соціальна педагогіка. Практична психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7813

Повне найменування юридичної особи: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Код за ЄДРПОУ: 02125668

Місцезнаходження: вул. Графська, буд. 2, Ніжин, Ніжинський р-н., 16602, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Код за ЄДРПОУ: 02125668

Місцезнаходження: вул. Графська, буд. 2, Ніжин, Ніжинський р-н., 16602, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.21.41.19, 15.21.41.31, 15.21.51, 15.21.69

Тема дисертації:

1. Емоційна компетентність як чинник психологічного добробуту особистості
2. Emotional competence as a factor of psychological well-being of an individual

Реферат:

1. В основу дослідження покладено припущення про те, що психологічний добробут особистості є відносно стійким психологічним станом, який виявляється у переживанні задоволеності життям та відчутті повноти власного функціонування; емоційна компетентність особистості є інтегрованою психологічною характеристикою, яка полягає у сукупності знань, умінь і навичок, установок, цінностей та досвіду в емоційній сфері; емоційна компетентність є значущим чинником психологічного добробуту особистості. У першому розділі дисертації проведений аналіз теоретичних підходів до вивчення психологічного добробуту особистості. Розглянуто три основних підходи до вивчення психологічного добробуту: гедоністичний, евдемоністичний та інтегративний. Здійснено огляд наукових досліджень психологічного благополуччя українських науковців. Здійснена спроба аналізу та систематизації чинників і умов психологічного добробуту особистості. У роботі обґрунтовується положення, що всі чинники психологічного добробуту можна умовно об'єднати в чотири великі групи, які можна позначити узагальнюючими поняттями: «якість життя», «психічне здоров'я», «особистісні диспозиції» та «особистісне ставлення». Ці групи чинників у собі

поєднують як об'єктивні, так і суб'єктивні аспекти психологічного добробуту. У найоптимальнішому поєднанні цих чинників з'являються найкращі умови для психологічного добробуту особистості. У другому розділі дисертації проаналізовані психологічні підходи до розуміння емоційної компетентності особистості. Здійснено огляд концепцій емоційного інтелекту, як вихідного поняття. Розглянуто наукові дослідження емоційної компетентності. Представлено структуру та множинні складові емоційної компетентності, яка трактується як інтегральна характеристика особистості, що поєднує в собі розвинені знання, уміння, навички, досвід, цінності та установки, що стосуються емоційної сфери. Обґрунтована трикомпонентна модель структури емоційної компетентності, де виділяються наступні компоненти: когнітивний (знання), діяльнісний (уміння та навички) та особистісний (досвід, установки, цінності). Зазначається, що ці компоненти можуть існувати та виявлятися двовекторно: інтрапсихологічно (спрямовані на себе) та інтерпсихологічно (спрямовані на інших). У цьому розділі дисертації проаналізовано особливості розвитку емоційної компетентності на різних вікових етапах. Відстоюється припущення, що емоційна компетентність є набутою інтегральною характеристикою, яка розвивається в онтогенезі, базується на загальному психічному розвитку індивіда і є результатом навчання та інтеріоризації соціального досвіду. Викладено результати огляду сучасних досліджень щодо вивчення зв'язку емоційного інтелекту та емоційної компетентності людини з її суб'єктивним добробутом, емоційним благополуччям та успішністю життєдіяльності. Визначаються методичні засади діагностування емоційної компетентності особистості. Виділено три підходи до розуміння шляхів розв'язання проблеми діагностування емоційної компетентності: ототожнення емоційної компетентності з поняттям емоційного інтелекту, використання стандартизованих методик емоційного інтелекту для діагностування компетентності у сфері емоцій; розототожнення двох психологічних явищ і спроба пошуку чи розробки валідного діагностичного інструментарію для вивчення емоційної компетентності; розведення двох понять, але використання тестів емоційного інтелекту для діагностування емоційної компетентності особистості. Проаналізований відомий психологічний інструментарій для діагностування емоційної компетентності. У третьому розділі дисертаційного дослідження викладено програму та аналіз результатів емпіричного дослідження емоційної компетентності як чинника психологічного добробуту особистості. Описані етапи, методи і методики, схарактеризовано цільову групу та вибірку дослідження. Висвітлено концептуальні засади конструювання, процедуру та результати стандартизації авторського опитувальника на визначення психологічного добробуту особистості. На основі емпіричних даних та результатів їх математико-статистичного аналізу доводиться, що запропонований опитувальник є валідним та надійним психодіагностичним інструментарієм. Висвітлено результати другого етапу емпіричного дослідження, де за допомогою застосування методів математичної статистики підтверджено, що емоційна компетентність є значущим чинником психологічного добробуту особистості та задоволеності життям.

2. The study is based on the assumption that an individual's psychological well-being is a stable psychological state that manifests itself in the experience of satisfaction with life and a sense of completeness of one's functioning; an individual's emotional competence is an integrated psychological characteristic that consists of a set of knowledge, skills, attitudes, values and experiences in the emotional sphere; emotional competence is a significant factor in an individual's psychological well-being. The first part of the dissertation analyses theoretical approaches to the study of an individual's psychological well-being. Three main approaches to the study of psychological well-being are considered: hedonic, eudaemonistic and integrative. A review of scientific research on psychological well-being by Ukrainian scientists is carried out. An attempt has been made to analyse and systematise the factors and conditions of an individual's psychological well-being. The paper substantiates the proposition that all factors of psychological well-being can be conditionally grouped into four large groups, which can be designated by generalising concepts: «quality of life», «mental health», «personal dispositions» and «personal attitudes». These groups of factors combine both objective and subjective aspects of psychological well-being. The best combination of these factors provides the best conditions for an individual's psychological well-being. The second section of the dissertation analyzes psychological approaches to understanding the emotional competence of a person. A review of the concepts of emotional intelligence as a basic concept is carried out. Scientific research on emotional

competence is considered. The structure and multiple components of emotional competence are presented, which is interpreted as an integral characteristic of a person, combining developed knowledge, skills, abilities, experiences, values and attitudes related to the emotional sphere. A three-component model of the structure of emotional competence is substantiated, distinguishing the following components: cognitive (knowledge), activity (skills and abilities) and personal (experiences, attitudes, values). It is noted that these components can exist and manifest in two vectors: intrapsychological (directed towards oneself) and interpsychological (directed towards others). This part of the dissertation analyses the characteristics of the development of emotional competence at different ages. The assumption is defended that emotional competence is an acquired integral characteristic that develops during ontogenesis, is based on the general mental development of the individual, and is the result of learning and internalisation of social experience. The results of a review of modern research into the relationship between a person's emotional intelligence and emotional competence and their subjective well-being, emotional well-being and success in life are presented. The methodological principles of diagnosing a person's emotional competence are determined. Three approaches to understanding the ways of solving the problem of diagnosing emotional competence are highlighted: identification of emotional competence with the concept of emotional intelligence, use of standardised methods of emotional intelligence for diagnosing competence in the field of emotions; disidentification of two psychological phenomena and an attempt to find or develop a valid diagnostic tool for studying emotional competence; dilution of two concepts, but use of emotional intelligence tests for diagnosing emotional competence of a person. The well-known psychological tool for diagnosing emotional competence is analysed. The third part of the dissertation outlines the programme and analysis of the results of an empirical study of emotional competence as a factor in the psychological well-being of an individual. The stages, methods and techniques are described, and the target group and sample of the study are characterised. The conceptual principles of the construction, the procedure and the results of the standardisation of the author's questionnaire for determining the psychological well-being of an individual are highlighted. On the basis of empirical data and the results of their mathematical and statistical analysis, it is proved that the proposed questionnaire is a valid and reliable psychodiagnostic tool. The results of the second stage of the empirical study are highlighted, where mathematical statistical methods were used to confirm that emotional competence is a significant factor in an individual's psychological well-being and life satisfaction.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Забаровська С. М., Кресан О. Д. Методика дослідження психологічного благополуччя особистості. Психологічний часопис. 2021. Т.7, №9. С. 99-107. DOI:<https://doi.org/10.31108/1.2021.7.9.8>
- 2. Забаровська С. М., Дубина Л. О. Динаміка стану психологічного благополуччя учнівської молоді закладів профтехосвіти Чернігівської області у зв'язку з війною в Україні. Психологічний часопис. 2022. Т.8, №4. С.60-68. DOI:<https://doi.org/10.31108/1.2022.8.4.5>
- 3. Забаровська С. М. Розвиток емоційної компетентності особистості в онтогенезі. Журнал сучасної психології. 2023. №4 (31). С.7-15. DOI:<https://doi.org/10.26661/2310-4368/2023-4-1>
- 4. Забаровська С. М. Сутність поняття та основні компоненти емоційної компетентності особистості. Слобожанський науковий вісник. Серія: Психологія. 2024. №1. С.50-55. DOI:<https://doi.org/10.32782/psyspu/2024.1.9>

- 5. Забаровська С. М. Психологічне благополуччя та якість життя українців в умовах повномасштабної війни. Психологія та соціальна робота. 2024. №1. С.111-120. DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-0409.2024.1.10>
- 6. Забаровська С. М. Стан психологічного благополуччя учнівської молоді як проблема психологічної практики. Людина та її реальність. Збірник матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 листопада 2021 р., м. Ніжин) / за ред. М. В. Папучі. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. С.50-54.
- 7. Забаровська С. М., Олійник К. А. Підтримання психологічного благополуччя здобувачів освіти в умовах воєнного стану. Організація роботи класного керівника в умовах воєнного стану. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 29 листопада 2022 року. Запоріжжя: НМЦ ПТО у Запорізькій області, 2022. С.95-99.
- 8. Забаровська С. М. Значення емоційної компетентності педагогів у підтриманні психологічно безпечного освітнього середовища. Гуманітарний корпус. Збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, історії, психології та педагогіки. К., 2023. С.65-68.
- 9. Забаровська С. М. Значення емоційної компетентності особистості у подоланні стресу війни. Молодь і сучасні тренди наукової думки: збірник тез доповідей Всеукраїнської мультидисциплінарної науково-практичної інтернетконференції, 01 березня 2023 року / упоряд. Н. О. Івахно. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С.87-90.
- 10. Забаровська С. М. Дослідження психологічного благополуччя здобувачів освіти закладів профтехосвіти Чернігівщини після деокупації області. Психологічні особливості переживання ситуації невизначеності: Збірник матеріалів XIII Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 березня 2023 р., м. Ніжин) / за ред. М.В. Папучі. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С.42-46.
- 11. Забаровська С. М. Чинники та умови психологічного благополуччя особистості. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя: матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції (22-23 лютого 2024 року / за ред. Кузікової С.Б., Вертеля А.В. / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2024. С.123-125.
- 12. Забаровська С. М. Емоційна компетентність як предиктор психологічного благополуччя особистості. Молодь і сучасні тренди наукової думки: збірник тез доповідей Всеукраїнської мультидисциплінарної науково-практичної інтернет-конференції, 01 березня 2024 року / упоряд. Н. О. Івахно. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. С. 192-196.
- 13. Демченко В., Забаровська С., Олійник К. Досвід впровадження травмоутливого підходу в освітньому процесі під час воєнного стану. Сучасні проблеми підготовки та професійного удосконалення працівників сфери освіти: електронний збірник матеріалів IX Міжнародної науково-практичної конференції / за редакцією Н. Носовець, О. Пронікова, Т. Янченко. Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка. 2024. С.26-28.
- 14. Забаровська С. М. Вплив якості життя на рівень психологічного благополуччя українців. Психологія і війна: збірник матеріалів XIV Міжнародної науковопрактичної конференції (23-24 квітня 2024 р., м. Ніжин) / за ред. М. В. Папучі. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. С.114-117.
- 15. Забаровська С. М. Особистісне ставлення як ключовий чинник психологічного добробуту. Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я в умовах війни: Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 14 листопада 2024» р.): матеріали і тези доповідей / за заг. ред. проф. О.В. Бацилевої. Київ, 2024. С. 80-83.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102293

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литовченко Ніна Федорівна
2. Nina F. Lytovchenko

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7358-070X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Код за ЄДРПОУ: 02125668

Місцезнаходження: вул. Графська, буд. 2, Ніжин, Ніжинський р-н., 16602, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данильченко Тетяна Вікторівна
2. Tetiana V. Danylchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8809-0132

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Пенітенціарна академія України

Код за ЄДРПОУ: 08571788

Місцезнаходження: вул. Гонча, буд. 34, Чернігів, Чернігівський р-н., 14000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титаренко Тетяна Михайлівна

2. Tetiana M. Tytarenko

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8522-0894

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21600715

Місцезнаходження: вул. Андріївська, буд. 15, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сердюк Людмила Захарівна

2. Lyudmyla Z. Serdyuk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8301-4034

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141213

Місцезнаходження: вул. Паньківська, буд. 2, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щотка Оксана Петрівна

2. Oksana P. Shchotka

Кваліфікація: к.психол.н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0487-2925

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя

Код за ЄДРПОУ: 02125668

Місцезнаходження: вул. Графська, буд. 2, Ніжин, Ніжинський р-н., 16602, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Лісовець Олег Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Лісовець Олег Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ірина Черевко

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна